Herb, s. ओषधि-धी f., शाकः, शाकलता, ह-रितकं. -Herbage, इ. तृणं, शस्यं, घासः, य-वसं. -Herbal, ह. वृक्षायुर्वेदः.

Herculean, a. भगीरथ in comp.; 'h. efforts ' भगीरथप्रयत्नाः. 2 अतिप्रवल, अतिशक्तिमत्.

Herd, s. यूर्थ, गणः, संघः, वृंदं, कदंबः, कुलं, समूहः, बजः, निवहः, 'h. of cattle 'गो-कुलं, पाशवं, गोवृंदं, गोत्रा; 'h. of oxen' ओक्षणं: 'h. of calves ' वात्सकं: 'h. of elephants' हास्तिकं. -v. i. यूथेन चर् 1 P, युथशः संमिल 6 P or संगम् 1 A, एकीभू, एकत्र भू or मिल्. -Herdsman, s. गोरक्षकः, गोपालः, गोपः, गोधुक्र, आभीरः, गोसंख्यः,

Here, adv. अੜ, इह (gen.in this world). 2 इह लोके; ex. by demon. pron.; 'h. comes your mother ' एषागच्छति ते माता; 'h. am I 'अयमस्मि - Interj. भो भो:; 'h. and there ' इतस्ततः; अंतरांतरा, असमग्रं, असंपूर्ण: 'h. about 'इतो नातिदूरे, इह स-मीपे; 'h. after 'इतः परं-ऊर्ध्व, अतः, परतः, परस्तात्, अनंतरं, पश्चात्, उत्तरतः, उत्तरत्र, अग्रे, उपरिष्टात्, अतः परं; (in the next world ) परत्र, असुत्र, परलोके; ( हः ) उत्तर-कालः, पर-भावि-आगामि-कालः; ' h.-at ' अ-त्रांतरे, अथ; 'h.-by ' अनेन, तस्मात्, 'h.-in 'अत्र, अत्र-स्थाने-विषये; 'h.-before ' इतः पूर्वे, पूर्वकाले, पुरा,माक्र,अतीत-गत-काले; 'h.-upon' ततः, अनंतरं, तदुपरि, तच्छूत्वा.

Hereditary, a. पितृपैतामह ( ही f. ), पिंडय, पेतृक ( की  $f\cdot$  ), परंपरीण-य, परंपरागत, परं-परापात, क्रमायात, क्रमागत, कुलक्रमागत, अ-न्वयागत; 'h. disease ' संचारी रोगः; 'h. servant 'मूलभृत्यः, मोलः; 'h. succession' क्रमागतत्वं. -ly, adv. कुलक्रमेण, वंशक्रमेण, परंपरया, पारंपर्येणः

Hereditament, ८. दायः, रिक्थाधिकारः Heredity, s. पैतृक a. गुण:

Heresy, 🦇 पाषंडमार्गः, नास्तिकता, मिथ्या-हृष्टि f-, विधमः, विधमंसेवा, परधमांश्रयः, अ-पर्थ, विषध: -Heretic, ह. पाषं( खं )ह:, ना-स्तिकः, विधर्मसाविन् m., परधर्मावलंबिन् m., देवनिंदकः,उपधर्मसेविन् गः, स्वधर्मभ्रष्टः-च्युतः, पातितः -वा, व. धर्माविरुद्ध, विषथ-विधर्म-गामिन्. -ally, adv. पाषंडवत्, नास्तिकवत्-

Heritable, a. पितृपाए्य, द्राययाग्य.

Heritage, s. दायः, पैतृकं धनं, रिक्थं, पैतृक-द्रव्याधिकारः.

Hermaphrodite, s. स्त्रीपुरुषलक्षणान्वितः. Hermetic,-al, a. रसायनीय, रसायनज 2

सुदृढ. -ly, adv. सुदृढं, गाढं.

Hermit, s.यतिः, तापसः, तपास्वन् m., सुनिः, आरण्यकः, वन-अरण्य-वा सिन् m., वानप्रस्थः, वैखानसः. =age, ह. आश्रमः, उटजः-जं, पर्णज्ञालाः

Hernia, s. अंत्रहाद्धि fः; अंत्रसंसः.

Hero, ह. वीरः, जूरः, भटः, विक्रांतपुरुषः, मु-महा-वीरः, जेतृ mं, रिथन् m., अतिरथः, शौ-टीर: 2 (In dramas &c.) नायक:, कथा-पुरुष:: 'h. es of Râmayana' रामायण-कथापुरुषाः or-नायकाः. -ic,-ical, a. वीर, ह्यूर, प्रवीर, विक्रांत, वीर्यवत, अमितौजस्, महावीर्थः, 'a h. deed' प्राक्रमः, विक्रमः, अवदातं कर्म. 2 वीरचरित्रविषयक, वीर्रस्-प्रधान. -ically, adv. सविक्रमं, शूरवत्. =ism, हः वीर्य, शूरत्वं, शौर्य, परा-वि-कमः, धामन् n., ओजस् n., रणोत्साहः, पौरुषं, साहसं, वीर्यवत्त्वं, शौटीर्थ. -Heroine. <sup>8</sup> नायिका.

Heron, ८. बकः, सारसः, लोहपृष्ठः, क्रौंचः

Herpes, s. See Itch.

Hesitate, v.i. वि-आ-शंक 1 A, दोलायते (D.), विचर् ः, विक्छप्री A or c., विलंब्  $1~\mathrm{A}$ , चिर( रा )यति आंदोलयति ( D. ); SeeDoubt also.2 Falter, q. v. -ingly, adv. संश्वय, सविकल्पं,ससंशयं,साशंकं. 2 स्खलन-पूर्वकं. =ion, ह. शंका, संशयः, विकल्पः, आ-वि-परि-शंका, विचारः, संदेहः, वितर्कः, द्वापरः, अनिर्णयः, विचिकित्सा 2 (In speaking) स्वलनं, स्वरभेदः-भंगः, स्वल-द्वचनं,गद्रदवाच्f.

Hesperian, a. See Western.

Hest, s. See Command.

Heteroclite, a. विधिविरुद्ध, निपातित.

Heterodox, a. भिन्न-मत-धर्मन्, धर्मविरुद्ध, विपरीत, विधर्मिन, वैधार्मिक (की र्र.), अपथ-वर्तिन्-गामिन्. =y, 🌮 विधर्मः, भिन्नमतं-धर्मः, Heterogeneous, a. भिन्न, विजातीय. प्रथग्विध. विरुद्ध; भिन्नजातीय, Different.

Hew, v. t. छिद् 7 P, कृत् 6 P, लू 9 U, See Cut. -er, s. छेद्कः, छेद्नि m., छिद् in comp. -Hewn, a. छिन्न, द्वात, बुक्ण, छून कुत्त, दित, छात.

Hexagon, s. षद्कोणः, षड्यः.

Hexametre, ह. षद्पदी-चरणः.

Hexapod, ह. षद्पदः

Hey, interj. अहो, ननु, हाहा. Heyday, interj. नमः, स्वास्त ( with dat.);

अहो, भोः, = १ उछासः, प्रमोदः, हर्षः, सुदा, परिहासः, ' h. of youth ' नवं-प्रथमं-योवनं.

Hiatus, s. भंगः, भेदः, छेदः, विच्छेदः।

Hibernal, a. हैमंत ( ती f.), हैमंतिक (की f ). -Hibernate, v. i. शीतकालं or हेमंतं नी

Hiccough, Hiccup, 8. हिक्का, हिस्मा. -ए. i. हिका 1 U.

Institute of Indology & Tamil Studies Cologne University Germany 9/1/2007